

SYMFONICKÝ
ORCHESTR
HL. M. PRAHY
PRAGUE SYMPHONY ORCHESTRA

fok

7./8. 10. 2020

Smetanova síň
Obecní dům

19.30 hodin

BEETHOVEN SYMFONIE Č. 7

foto © Frank Eidel

Vážené dámy,
vážení pánové,

hudební i životní partneri Sivan Silver a Gil Garburg už hráli leckde: Carnegie Hall v New Yorku, Musikverein ve Vídni, Festspielhaus v Salcburku, Berlínská filharmonie... Ted', v říjnu 2020 se poprvé představí v Praze a hned s sebou přivezou neobyčejně zajímavý kousek; vynikající rakouský skladatel Richard Dünser právě pro toto duo upravil Brahmsův klavírní kvartet do podoby čtyřruční za doprovodu smyčců. Komu by snad přišlo příliš opovážlivé takto se dotýkat hudby Mistrů, vezme, že už sám Brahms zhruba o 10 let později přepracoval tento svůj první klavírní kvartet pro čtyřruční klavír. Dodejme, že to byla běžná dobová praxe. Aby to nestačilo, už jiný skladatel před Dünserem cítil v kvartetu jeho dřímající symfonický potenciál, a to Arnold Schönberg; v roce 1937 dílo orchestroval na popud šéfdirigenta Otto Klemperera a jeho Los Angeles Philharmonic.

Podobně jako mají klíčovou úlohu smyčce u Brahmse a Dünsera, hrají prim také ve slavném Allegrettu ze Sedmé symfonie Ludwiga van Beethovena. Této výsostné, nostalgické i nadějeplné hudby se nezhostí nikdo jiný než šéfdirigent Tomáš Brauner. Právě naděje a krásy je nám v této době potřeba více než kdy jindy. Každý koncert je zázrak! Dnes o to zářivější, že slyšíme „novou“ hudbu...

Nadějeplný večer s FOK!

Martin Rudovský
dramaturg FOK

JOHANNES BRAHMS /1833–1897/

Koncert pro čtyřruční klavír a smyčce (arr. Richard Dünser)

Allegro

Intermezzo: Allegro ma non troppo – Trio: Animato

Andante con moto

Rondo alla Zingarese: Presto

přestávka

LUDWIG VAN BEETHOVEN /1770–1827/

Symfonie č. 7 A dur op. 92

Poco sostenuto – Vivace

Allegretto

Presto – Assai meno presto

Allegro con brio

SILVER-GARBURG DUO

Sivan SILVER, Gil GARBURG | klavír

SYMFONICKÝ ORCHESTR HL. M. PRAHY FOK

Tomáš BRAUNER | dirigent

JOHANNES BRAHMS /1833–1897/

Na dílech Johanna Brahmsa můžeme obdivovat ledacos, ale jedna věc jako by ho odlišovala od většiny stejně slavných skladatelských kolegů. Je to neuvěřitelná dokonalost a perfekcionismus, se kterým se u něj můžeme setkat nejenom jako u zralého skladatele, ale již od mladických let. Projevil se třeba tím, že Brahms skládal svoji první symfonii neskutečných 21 let, aby měl dostatečnou jistotu, že může být s dílem spokojen. Jenže právě například 1. klavírní kvartet ukazuje, že perfektní a dokonale vyvážená byla i jeho raná díla. I na něm pracoval autor nezvykle dlouho, celých pět let. Ale mezi svým 23. a 28. rokem! Přesto nám zanechal nádherný kus, který je přímo vzorovou ukázkou možností romantické komorní hudby. Mimochodem, šlo o první komorní skladbu, na jejíž interpretaci na veřejnosti se sám autor podílel. Spojuje v sobě brilantní zvládnutí klasické formy s již tehdy individuálně vyprofilovanou, brahmsovsky rozmáchlou melodikou a s využitím tehdy tak populárních lidových motivů. Všechny tyto na první pohled rozdílné ingredience do sebe skvěle zapadají. Ani se nechce věřit, že toto dílo zaznamenalo v době svého uvedení dosti smíšené reakce od kritiků (a ostatně i od Brahmsových přátel). Možná tomu tak bylo kvůli tomu, že pod povrchem klasické formy se skrývá poměrně neortodoxní tematická práce. Sonátová forma je zejména v první větě spíše jen povrchem, pod kterým najdeme sklony k tomu, co Arnold Schönberg nazýval „rozvíjejícími variacemi“. Hlavní téma se vztahuje především samo k sobě a připravuje tím podle některých hudebních kritiků dokonce cestu k atonalitě.

Hlavní téma úvodní věty je typicky brahmsovské, velebné a zároveň velmi niterné. Brzy ale nastupuje poměrně silný kontrast s dramatickou pasáží. Na tomto napětí je postavena celá první část skladby. Intermezzo druhé věty má velmi zajímavou, místy až tajemnou náladu se zvyšující se naléhavostí a důrazem. To vše je vyváženo vylehčenými vedlejšími motivy. První větší zklidnění v celém kvartetu ale přichází vlastně až ve třetí větě, která svým charakterem může připomínat Beethovenova klavírní tria. Melodický oblouk je nádherně a velkolepě vyklenut, právě tato část jako by už v době svého vzniku volala po orchestrálním provedení. Ve finále přijdou ke slovu Brahmsem tolik oblíbené názvuky maďarské lidové hudby, které přinášejí dílu efektní a ohnivý závěr.

O aranžmá Brahmsova opusu, které dnes uslyšíme, se postaral rodák z rakouského Bregenzu, hudební skladatel Richard Dünser (*1959). Po ukončení konzervatoře studoval kompozici u Francise Burta na Vysoké škole múzických umění ve Vídni. Postgraduální studium absolvoval u Hanse Wernera Henzeho v Kolíně nad Rýnem a jako stipendista se účastnil i letních kurzů v americkém Tanglewoodu (USA), které mu mimo jiné přinesly i inspirativní setkání s Leonardem Bernsteinem. Dünser získal řadu stipendií a cen (Cenu Ministerstva školství a umění, Stipendium mladého umělce nadace Theodora Körnera, Stipendium města Vídně, Rakouské státní skladatelské stipendium, Cenu Ernsta Křenka a další) a byl častým adresátem prestižních zakázek (například pro Bregenzer Festspiele, festival Styriarte Graz nebo pro vídeňskou Gesellschaft der Musikfreunde).

Na interpretaci jeho skladeb se po celém světě podílela řada významných umělců, jako například Sylvain Cambreling, Vladimir Fedosejev, Donald Runnicles, Jukka-Pekka Saraste či Franz Welser-Möst. Orchesterálních partů se ujali třeba i Vídeňští symfonikové, Symfonický orchestr Bavorského rozhlasu, Slovenská filharmonie a Tapiola Sinfonietta. Mezinárodního uznání se skladateli dostalo za zpracování Schubertova operního fragmentu *Der Graf von Gleichen* z roku 1997. Dünserovu operu *Radek* uvedl bregenzský festival ve světové premiéře v roce 2006. Kromě své skladatelské činnosti je Richard Dünser profesorem hudební teorie na Vysoké škole múzických umění ve Štýrském Hradci.

LUDWIG VAN BEETHOVEN /1770–1827/

Sedmá symfonie Ludwiga van Beethovena patří k jeho nejhranějším. Je neuvěřitelně populární jak mezi posluchači, tak dirigenty a hudebními kritiky. Skutečně jde o možná nejvíce elektrizující Beethovenovu symfonii, k tomu ostatně odkazuje i známý výrok Richarda Wagnera o „apoteóze tance“. „*Sedmá*“ je také významně spjatá s Čechami, skladatel ji začal psát během léčení v teplických lázních roku 1811. Dílo je věnováno hraběti Moritzi von Fries, Beethovenovu vídeňskému mecenáši a obdivovateli. Premiéra se odehrála za řízení autora 8. prosince 1813

ve Vídni na charitativním koncertu, jehož výtěžek byl určen vojákům raněným v bitvě u Hanau. To může částečně osvětlovat i skladatelovy záměry. Sám Beethoven oslovil účastníky koncertu s tím, že „jsme dojatí čistým vlastenectvím a nadšením pro ty, kteří pro nás tolik obětovali.“ Pomalá věta je nahrazena smutečným pochodem, který může představovat jakousi tryznu za padlé.

Mimochodem, bitva skončila porážkou rakousko-bavorských spojenců od Napoleona, na jeho ústupu směrem do Francie a konečné porážce už ale nemohla nic změnit. Beethoven navíc diplomaticky zařadil na program koncertu i dnes minimálně hrané dílo, programní symfonii (spíše symfonickou větu) *Wellingtonovo vítězství*. Na koncertě vystoupila řada známých osobností vídeňského hudebního života: například houslista Louis Spohr, skladatelé Johann Nepomuk Hummel, teprve dvaadvacetiletý Giacomo Meyerbeer a Antonio Salieri nebo kytarový virtuóz Mauro Giuliani, který zde ovšem zasedl mezi violoncellisty. *Sedmá symfonie* byla přijata triumfálně, publikum si například vyžádalo opakování smutečného pochodu. Beethovenovi přátelé se tak později rozhodli koncert provést znovu, aby pomohli skladateli z jeho finančních problémů. On sám později označil „*Sedmou*“ za jedno ze svých nejlepších děl.

Symfonie má tehdy běžný úvod s pomalou introdukcí, kterou následuje allegrová část. První věta není nějak formálně výbojná, byť zde najdeme časté modulace nebo variování hlavního tématu i ve finální kóde. Kouzlo hudby zde spočívá v něčem jiném – velmi živém, výrazném (až tanečním) rytmu, častých dynamických změnách a kontrastech a spontánní, živé melodii. Toto ladění se bude v průběhu celého díla s výjimkou smutečného pochodu dále posilovat. Právě smuteční pochod je nejslavnější částí symfonie, která už byla použita i jako filmová hudba. Formou, ve které se odehrává tato dramatická věta plná napětí, jsou dvojité variace, kde vedlejší téma se jen nepatrně liší od hlavního. Ostinátní pochodovou melodií si mezi sebou předávají různé skupiny nástrojů, hudba je mistrovsky vygradována do katarze ve fortissimu, aby se nakonec tato část „rozplynula“ ve ztišené dynamice. Zajímavostí je použití fugata pro reprízu hlavního tématu. Po tomto intermezzu se v posledních dvou větách vrací a vystupňuje radostná atmosféra první části. Presto má podobu klasického scherza s triem ve formě ABABA, pokud nepočítáme krátký modulovaný návrat tria před samotným závěrem. Ohnivost této věty odrazovala i jednoho z mála kritiků *Sedmé symfonie*, slavného dirigenta sira Thomase Beechama, který ji charakterizoval jako „hejno skákajících jaků“. Finále je uvedeno úderným motivem, později v průběhu věty důkladně rozpracovaným. Smyčce zde hrají roli jak nositelů melodických myšlenek, tak doprovodné sekce. Známý hudební kritik a publicista Donald Tovey mluví v souvislosti s touto větou o „bakchické divokosti“, v čemž mu jistě můžeme dát za pravdu. Závěrečná kóda finále *Sedmé symfonie* je ostatně jedním z mála příkladů v Beethovenově tvorbě, kdy je využito dynamického označení *fff*.

foto Frank Eidel

SILVER-GARBURG DUO

Izraelský pár žijící v Berlíně – Sivan Silver a její partner Gil Garburg – patří k předním světovým interpretům, kteří se soustavně věnují hře v klavírnímu duu. Vystupovali v Carnegie Hall v Londýně, Lincolnově centru v New Yorku, vídeňském Musikverein, salcburském Festspielhausu, opeře v Sydney a Berlínské filharmonii Bozar v Bruselu; koncertovali v přibližně 70 zemích na pěti kontinentech; a pravidelně spolupracují s takovými orchestry jako Izraelská filharmonie, Petrohradská filharmonie, Melbourne Symphony a Deutsche Kammerphilharmonie.

Jejich nahrávka Mendelssohnových koncertů pro dva klavíry a orchestr s Bavorskou komorní filharmonií pod vedením Christophera Hogwooda byla nazvána „dechberoucí“ (Bayerische Rundfunk), „mimořádně vzrušující“ (Süddeutsche Zeitung) a „brilantní“ (Rondo). Jejich CD Stravinského baletů bylo popsáno jako „grandiózní“ (Pizzicato, cena Supersonic), „vzrušující“ (Fono Forum, CD měsíce) a „úžasně okouzlující“ (Der Neue Merker).

Jejich nejnovější album *Illumination* (Berlin Classics, 2019) bylo představeno při recitálu v Elbphilharmonie v Hamburku. „Schumann hraje nádherně a je ve skutečnosti lepší než velmi dobrá nahrávka Argerich a Barenboima,“ chválí průvodce American Record Guide.

Klavírní duo Silver-Garburg spojilo své síly s Vídeňskými symfoniky a dirigentem Florianem Krumpöckem, aby zaznamenali světovou premiéru nového koncertu, který byl napsán a věnován jim: Richard Dünser adaptoval Brahmsův kvartet op. 25. Nahrávání proběhlo ve vídeňském Konzerthausu a CD bude vydáno v roce 2020.

V roce 2014 získali jako duo profesuru na Univerzitě umění ve Štýrském Hradci. Vyučují také na mistrovských kurzech v Moskvě, Pekingu, Melbourne, Vídni, Jeruzalémě, Wellingtonu, Tallinnu, Washingtonu, Helsinkách, Bratislavě a dalších. Dříve učili na Musikhochschule v Hannoveru, kde sami v roce 2007 ukončili studium u prof. Arie Vardi.

foto Petra Hajská

Tomáš BRAUNER

Tomáš Brauner patří k nejvyhledávanějším dirigentům své generace. Od sezóny 2020/2021 je šéfdirigentem Symfonického orchestru hl. m. Prahy FOK. Od září 2018 je šéfdirigentem Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně a hlavním hostujícím dirigentem Plzeňské filharmonie. V letech 2013–2018 zastával funkci šéfdirigenta Plzeňské filharmonie. V letech 2014–2018 působil též jako hlavní hostující dirigent Symfonického orchestru Českého rozhlasu v Praze.

Tomáš Brauner pravidelně spolupracuje s předními symfonickými orchestry a operními domy – Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK, Česká filharmonie, PKF – Prague Philharmonia, Münchner Symphoniker, Deutsche Radio Philharmonie, Nürnberger Symphoniker, Krakovská filharmonie, National Radio Orchestra Romania, Slovenská filharmonie, Philharmonie Südwestfalen, Státní orchestr moskevského rozhlasu, Orchestra of Colours Athen aj.

Uměleckou dráhu operního dirigenta zahájil v Divadle J. K. Tyla v Plzni. V roce 2008 debutoval ve Státní opeře Praha představením Verdiho *Otella*. Následoval Massenetův *Don Quichotte*, Rossiniho *Lazebník sevillský*, Pucciniho *Bohéma* a *Tosca*, Verdiho *Nabucco*, Mozartova *Kouzelná flétna*, Bizetova *Carmen*. V pražském Národním divadle diriguje Verdiho *Traviatu*. Pravidelně hostuje v Národním divadle moravskoslezském v Ostravě. V Palacio de Bellas Artes v Mexico City dirigoval Janáčkovu *Její pastorkyňu*. Z baletních produkcí nastudoval Čajkovského *Labutí jezero*, Šípkovou *Růženku*, Jarrého *Zvoníka od Matky Boží* nebo Adamovu *Giselle*. Je zván též významnými mezinárodními festivaly: Bad Kissingen, Festival Richarda Strausse v Garmisch Parten-Kirchen, kde spolu se Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu byl pozván na zahajovací koncert ke 150. výročí Richarda Strausse, aby zde provedl *Alpskou symfonii*. V roce 2018 dirigoval Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK mj. na zájezdech v Mnichově a Poznani.

Tomáš Brauner se narodil v roce 1978 v Praze. Studoval hru na hoboj a dirigování na pražské Státní konzervatoři. V roce 2005 absolvoval Hudební fakultu Akademie múzických umění, obor dirigování. Následovala studijní stáž na vídeňské Universität für Musik und darstellende Kunst. V roce 2010 se stal laureátem Mezinárodní dirigentské soutěže Dimitrise Mitropoulose v Aténách.

OBSAZENÍ ORCHESTRU V 86. SEZÓNĚ

I. housle

Rita Čepurčenko
– koncertní mistr
Roman Patočka
– koncertní mistr
Hiroko Takahashi
Pavel Šafařík
Adéla Vondráčková
Jiří Hurník
František Kosina
Maria Ericsson Vlach
Marek Blaha
Kateřina Penková
Světlana Pechoušková
Matěj Vlk
Anna Anghelescu
Monika Urbanová
Radim Šisler
Filip Šilar
Petr Hlaváč
Martin Kameš
Pavel Štecher
Jan Mráček

II. housle

Jakub Marek
Costin Anghelescu
Zdeněk Jiroušek
Miloš Havlík
Josef Bauer
Vlasta Beranová
Nila Fleissigová
Vladislava Hořovská
Marie Jírová
Vladimír Kučera
Miluše Skoumalová
Hana Šimečková
Jiljí Teringer
Petr Typolt
Marie Vaňková
Michael Romanovský
Šárka Drančáková

Violy

Pavel Peřina
Tomáš Duda
Jan Nykrýn
Vladimír Bažant
Alan Melkus
Oldřich Smola
Zuzana Peřinová
Věra Binarová
Vladan Malinjak
Vladimír Zajačik
Tomáš Krejbich

Ludmila Topiarzová
Jan Forest
Adam Pechočiak

Violoncella

Miloš Jahoda
– koncertní mistr
Jan Chuchro
Jaroslav Matějka
Petr Malíšek
Věra Anýžová
Richard Žemlička
Michaela Zelenková
Petra Malíšková
Roman Stehlík
Jan Halama
Václav Fleissig

Kontrabasy

Martin Zelenka
Michal Novák
Lukáš Verner
Václav Hoskovec
Jan Vokoun
David Fendrych
Vojtěch Marada
Jan Buble
Marek Lustig

Flétny

Hana Knauerová
Anežka Hessonová
Jiří Skuhra
Martin Klimánek
Petra Hoďánková
(pikola)

Hoboje

Liběna Séquardtová
– koncertní mistr
dechové harmonie
Jurij Likin
Radim Kocina
Jan Hoďánek
(anglický roh)
Monika Fürbach
Boušková
(anglický roh)

Klarinety

Vlastimil Mareš
Jan Czech
Jaroslav Marek
(es klarinet)
Miroslav Plechatý
(basklarinet)

Matouš Kopáček
(basklarinet)

Fagoty

Luboš Hucek
Václav Fürbach
Štěpán Rímský
Jaroslav Jedlička
(kontrafagot)
Petr Němeček
(kontrafagot)

Lesní rohy

Zuzana Rzounková
Martin Sokol
Petr Hernych
Tomáš Kirschner
Eva Krajhanzlová
Hana Šuková
Petr Zirhut

Trubky

Marek Zvolánek
Lubomír Kovařík
Jakub Doležal
Dávid Pollák
Ondřej Jurčeka

Pozouny

Jiří Novotný
Kurt Neubauer
Václav Ferebauer
Stanislav Penk
Tomáš Bialko

Tuba

Petr Salajka

Bicí

Lubor Krása
Svatopluk Čech
Martin Kopřiva
David Řehoř
Junko Honda

Harfa

Hana Müllerová

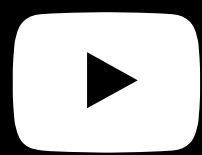
Klavír

Daniela Valtová
Kosinová

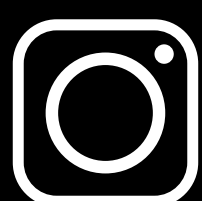
SLEDUJTE NÁS NA

www.facebook.com/orchestrFOK

www.youtube.com/user/sohmpfok

www.instagram.com/orchestrfook

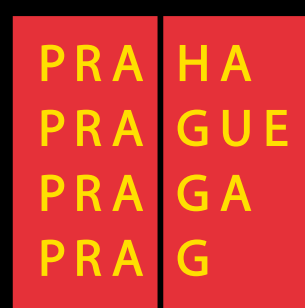
www.fok.cz

Vydal © 2020 Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK

Odpovědný redaktor: Pavel Petránek

Grafická úprava a tisk: MiniMaxstudio.cz

Hlavní partneři

Partneři

MODERNISTA

Ctěte tradici — buďte moderní

Obecní dům

náměstí Republiky 5, Praha 1

Uměleckoprůmyslové museum v Praze

ulice 17. listopadu 2, Praha 1

Modernista Pavilon

Vinohradská 50, Praha 2

Černá Matka Boží

Ovocný trh 19, Praha 1

www.modernista.cz

16 let zprávy, soutěže, NetHovory a další
na 1. kulturním portále

scena.cz

1. KULTURNÍ PORTÁL

www.scena.cz

www.facebook.com/ScenaCZ

A word cloud of cultural terms in Czech, including: hudba, opera, divadlo, tanec, umění, literatura, film, and tanec. The words are arranged in a dense, overlapping pattern, with some words appearing larger and more prominent than others.

- **Rozhovory**
- **Události**
- **Festivaly**
- **Koncerty**
- **Horizont**
- **Opera**
- **Balet**
- **Muzikál**
- **Zahraníčí**
- **Studie**
- **Komentáře**
- **Knihy**
- **Svět**
- **hudebních nástrojů**
- **Revue hudebních nosičů**

Adresa redakce:
Radlická 99
150 00 Praha 5
tel.: 251 552 425, 251 550 208
mobil: 773 554 672
e-mail: rozhledy@volny.cz
www.hudebnirozhledy.cz

III

Harmonie

Renée Fleming

**Vaše oči
do světa
klasické
hudby**

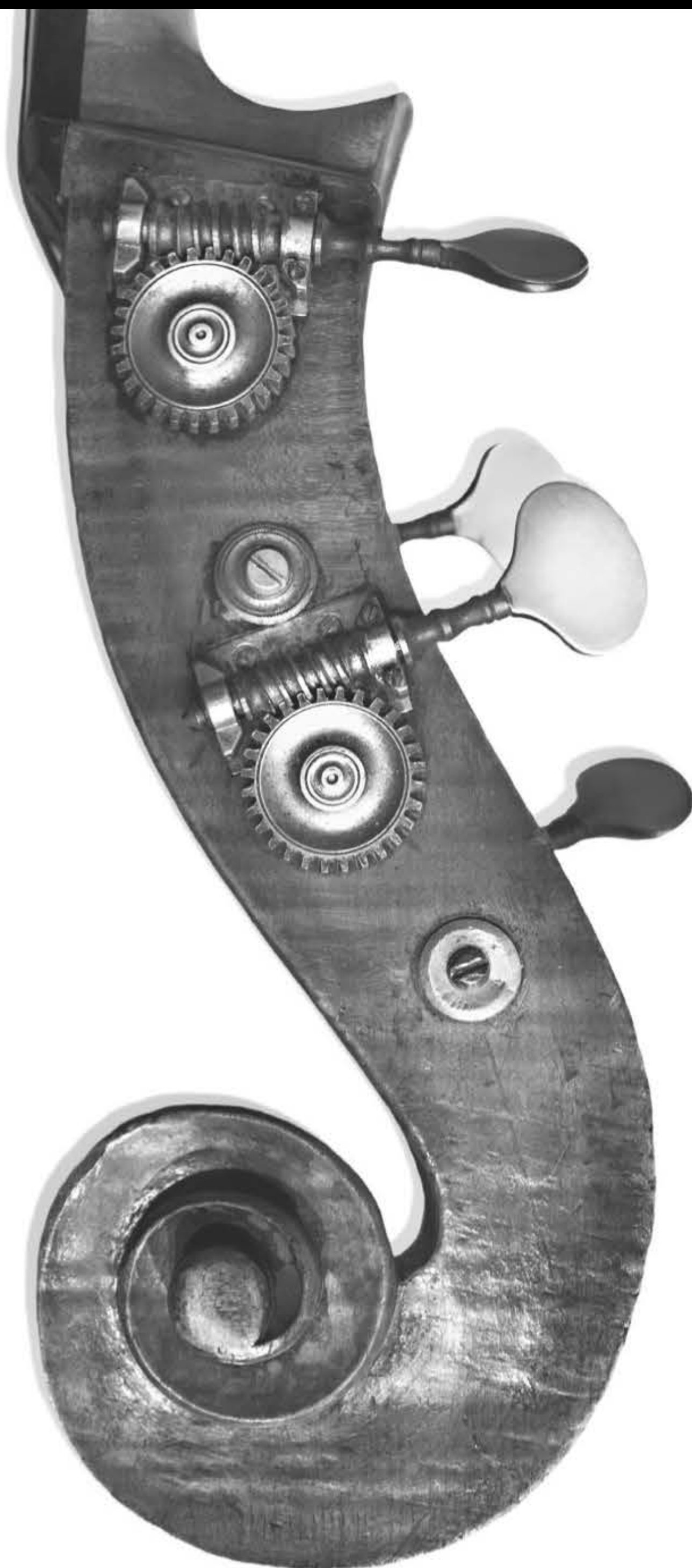
www.casopisharmonie.cz

Nakladatelství Muzikus

infoh@muzikus.cz

266 311 701 / 266 311 703

Decca © Anrew Eccles

□ OPERA +

Váš průvodce světem
HUDBY, OPERY a TANCE

www.operaplus.cz